

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
O-vár. Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorát először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. helyegdíj. Előzetes a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelendő.

KIADÓ-HIVATAL:
Középútsza, STEIN J. könyvkereskedése.

Az unió kimondása 1848-ban, (máj. 28. 29. 30. 31.)

I. Most midőn az unió kérdése mind hatalmasabban nyomul előtérbe, nem emelhetünk illetékesebb szavakat mellette, mintha élvezzünk a történet lapjait, s felolvassuk éppen e napok emlékezetét 48-ból. Beszéljenek a tények.

1848. máj. 29-dikére Erdély részére hongyülés volt hirdetve. Felgyűltek a rendek, s máj. 28-án Kolozsvárra, a városi táncsterem ajtai nemzeti gyűlés befogadására nyitlak meg. Mire 10 órakor a terembe léptünk, zsufolva volt az, s zajlott mint egy tenger, csak egyes kedvencz emberei belépténél fakadt éljenzésre. Begyűltek a követek is. Mint egy varázsütésre elnémult a zaj; ötven éves, öszültni nem akaró férfi lépett be, gr. Teleky Domokos karjára támaszkodva; égre hordott arcán a szemek, melyek 13 év előtt villámokat szórak, kialudtak. E férfi báró Wesselényi Miklós volt, az ellenzék egykori rendíthetetlen vezére; ki, mióta utolszor láttuk, számüzve élt, börtönben ült, s nem láthatá a neki örvendő sokaságot, melynek mennydörgő éljenzése szünni nem akart.

Az ülés megnyílt. Korelnökké a veterán ellenzéki vezért, id. gr. Bethlen Jánost kiálták ki. A szót báró Kemény Dénes kezdé meg. Egyszerűen csak olvasni kezdé a királyi előadások pontjait.

Az előadások szövege még mind latin. Benne tanácskozási tárgyak az első pontban (a lemondott b. Józika helyett más) kancellár, a másodikban (a meghalt Dániel Elek helyébe más) királyi táblai elnök választását tűzé ki; s csak a harmadik pontban jött az unió, oly kifejezéssel, hogy felette érett tanácskozás keletkezzék; utána következett negyedik pontban az urbériségek kárpótlás melletti megszüntetése: az ötödikben a nemesség adózása; a hatodikban az oláhok polgári és vallásszabadságokbani részesítése; a hetedik sajtószabadság s sajtótörvényt kívánt.

Mire Kemény Dénes a harmadik pontot olvasá, a nép kitört. S egyes békétlen hangok ismételték, mikép a harmadik feleslegessé teszi a két első pontot.

S felállt Wesselényi. A terem néma lett. Mellén nagy széles nemzeti kokárda. Röviden szolt, de hangjának mennydörgése nyomatékot adott. Az uniónak harmadik helyen lett kitűzését tollhibának nevezte; hogy annak nevezhesse — okát onnan meríté, mert a tárgy nagyszerűsége is azt igényli; de ő felségének erről már szentesített törvénye is van. Az unió mellett szót emelni pedig már feleslegesen tartá.

Utána Kemény Dénes az unióról alkotandó törvényzikk szerkezetét olvasá fel.

Szász Károly (már ekkor status-títkár) indítványt tett, hogy a magyarhoni hongyülésre népképviselőt alapján választandó képviselőket küldjenek.

Délután fiatalági gyűlés lett a királyi lyceum nagytérben. Wesselényinek akartak tisztelkedni. Bizottmányt akartak hozzá indítani; de Katona Miklós azon indítványára, miszerint Wesselényihez a gyűlés is kevés, az egész a báró lakához indult.

A világtalan férfi 1834 — a feloszlott hongyülés — óta most hallatá a néppel ismét szavát. Így tölt el az első nap.

Mint egy nagy nemzeti ünnepre, úgy viradt fel Kolozsvár május 29-kére. Tömételen ember gyűlt fel. S köztük megjöttek a szász-székek követei is, kik Szeben ellenkező felszólítását félretették volt s magukat képviselték.

A piaczon a sorkatonaság, az országos terem előtt a nemzetőrség volt felállítva.

Harangoztak, s a honatyák ős szokás szerint a piacci nagy templomba kísérték a királyi biztost. Eddig e napon drágábbnál drágább nemzeti öltönyt látnak, arany s drága követűk ragyogó kardokat: most egyszerű fekete magyarban jelentek meg, hirdetvén, mikép az aristokratikus gyűlések temetésére gyűltek föl.

A templomozás végével a terembe jöttek. Az

éljenzés folyt; különösen kiemelték a jelen volt szász követeket s Lemény püspököt.

Már csak az országos elnökre vártak, hogy az ülést megnyissa, s kezdődjék az utolsónak hitt erdélyi országgyűlés.

Az elnöki széktől jobbra a követi padok emelvényén az ellenzék férfiai, kiket a mult gyűlésen nem láthatunk; az elnöki széktől balra, a királyi hivatalosok padja emelvényén néhány kir. hivatalos, de rólok azok, kik a mult évben törvényeket dictáltak, most merőben hiányoztak.

Az elnöki székek szemben, a szász és taxás városi követek háta mögött azon emelvényen, hol a mult évben a kormánylap asztala állt: most nemzeti kokárdákkal Erdély hölgyei ültek; s a karzatokat, honnan az utolsó országgyűlésen az ellenzék éljenezni már nem szabadott, fiatalaság lepte el.

Az elnöki szék mögött a régi trón áll; mellette jobbra az e sorok írójától most indított „Ellenőr“, balra az „Erdélyi Híradó“ szerkesztősége asztala.

A falakon Magyarhon czimerei: éljen a király, nádor, miniszterium s más feliratokkal; körülé nemzeti lobogók, lobogók a karzaton... Minden, minden más volt, mint egy év előtt; egyedül a trón volt a régi, egyedül hordá Erdély kék, vörös, sárga színeit meg.

Megjelent az országos elnök, b. Kemény Ferencz. Megnyitó beszédében valahányszor a fejedelem, pragmatica sanctio és az unió előfordult, a hallgatóság éljenzésben tört ki.

E beszéd után megjelent a királyi főkörmányszék, s az elnöki széket főkörmányszó gr. Teleky vette át. Beszélt, de az uniót nem említvén, siri csend követé beszédét. Küldöttséget nevezte, mely a királyi biztostnak összegyűlést tudtára adná.

Óranegyed múlva lovassági altábornagy báró Puchner Antal, erdélyi főhadikormányzó néhány segéde kíséretében megjelent. A hetvenen felül járó férfi ősz bujasza, mit most kezdte hagyni, már látható vala.

A mint szokás, a trónt képező emelvényen foglalt helyet, állva. Megnyitó beszédét magyarul kezdé. Ez levén Erdélyhez első magyar szó az ausztriai háztól: hallatára majd óranegyedig tartó örömríadás és tapsvihar keletkezett. S miután a terembe be nem fért s az ablak alatt tolongó népsokaság az öröm okát megérté, ezek s a nemzetőrök hosszú során egy szünni nem akaró éljenzés harsogott.

Magyarul és V. Ferdinánd magyar király nevében üdvözlé az egybegyűlt karokat és rendeket, magyarul adta át a királyi előadásokat. A magyar visszaemlékezett azon másfél századra, melyen nemzeti fejedelmek magyarul kormányzák; s azt hívé, e napon fognak újra földterülni.

Eltávoztván a királyi személynök, most is, mint máskor, a királyi hivatalosok névsorát olvasá. A hallgatóság azok nevét, kiket az utolsó időkben közülök elveik miatt kihagyva s most beszöve láttak, megéljenzé.

A tanácskozást Kemény Dénes alsó-fejérmegyei követ, az ellenzék vezér-szónoka kezdé meg. Szólani akart a tanácskozási rend kitűzéséről; de a terem mennydörgé: Unió. Az elnök nem daczolhatott a közvélemény árával: holnapra a három első pontot tűzé ki.

A tárgy ki volt tűzve. De Pálfi János, Udvarhelyszék követe figyelmezteté a házat, mikép nem csak napjaink, de perczünk is drágák: azért kérte, hogy megtévén a királyi személynökneli tiszteletüket, térjenek vissza s alakuljanak nemzeti gyűléssé.

Ugy lön, visszatértek.

Kemény Dénes kezdé, a törvényzikk szerkezetét felolvasásával. S megkezdődött az előőrsi csata. Mind a négy erdélyi nemzet megkezdé nyilatkozását.

A szászok részéről a szerkezetet dictaturára kérték, hogy leiratván előbb, a tárggyal régi szokás szerint ismerkedjenek.

A románok részéről Hátszegváros követe, mint román születés, e törvényzikkbe a román nemzet jogossá tételét kívánta betétni.

A székelyek részéről pedig Gál Dani ifj. követ kívánta, hogy mielőtt a tárgyaláshoz kez-

denének, a székely határőrséget tegye a hongyülés nemzetőri lábára.

Igy elágazván a vélemények, miután kívánságáról egy is könnyedén le nem mondott, az ülés befejeztetett.

Délután öt órakor az előleges tanácskozást tovább folytaták. Feszült volt a figyelem, mert e percz döntő volt; ez ülésen minden nemzetnek nyilatkoznia kelle.

A székelyek követelésével hamar tisztába jöttek, miután kimondatott, hogy a hol csak lehet segítve lesz minden sérelmökön.

Nagyobb baj adta elő magát a románok követelésével. Erre kifejték, mikép a Magyarországtól alkotott uniótörvényezikben a jog-egyenlőség eszméje ki van mondva. S miután Magyarország személyes jogegyenlőségre, nem pedig nemzetek bekebelezésére kívánja új alkotmányát fektetni: kérték a követet, álljon el követelésétől. Elállott.

A legnagyobb követ a szász nemzet gördité. Szászvárosszék az uniót feltétlenül pártolta. Ez megtette hatását. Brassó és Szászsebes is nyilatkozott, a többiek élén ők is pártolák, de feltételekkel. E feltételek: a pragmatica sanctio, nyelvük, municipalitásuk s földterületük épségben leendő tartása. Különben, miként kifejezék, óvást fognak a törvényezikk ellen jelenteni.

Gordiusi csomó volt, mit azonban karddal megoldani senkinek se jutott eszébe. A tárgy bonyolultsága annál sötétebb, mivel Szében szék, illetőleg a szász nemzet főszéke követe még meg se érkezett a fővárosba.

Ha az ellenzék csak annyira kívánt volna számítani, hogy szózat-többsége legyen: úgy már mindent befejezve láthatott volna. Mert az országgyűlés bár különböző nemzetekből állott, a szózatolás mégis nem a nemzetek szerint curiatim, hanem fejenként tétetett. A 11 szász széket 22 szavazat illette, a fennmaradt 74 szavazat a magyar és székely nemzeté volt: következőleg a győzelem bizonyos, mert a jelen volt kir. hivatalosok magyar főurak lévén, nemzetükkel éreztek. De az ellenzék mégis csatát kísértett.

A zászlót most is Wesselényi lobogtatá elől. Utána Zeyk József jött, az 1844-ki hongyülés ellenzéki vezér-szónoka. A honszerelem, testvériség legedesebb hurjain végig futva felszólíták a szász követeket, vonják vissza feltételeiket, hogy feltétlenül uniót mondassanak ki. Mégigérték, hogy minden kívánataikat pártolni fogják a magyarhoni nem soká egybegyűlendő hongyülésen, csak azt ne kívánják, hogy az erdélyi gyűlés a magyarországi alkotmányzótól a teendőket praeripiálja. Nem használt.

Erre Szász Károly emelte fel szavát. — E férfi, ki az 1834-ki örök emlékü gyűlés élő könyvtára volt, ki mint előbb nagy-enyedi törvénytáncár, Erdély jog és történet lapjait színre ismerte; e férfi, ki az említett gyűlésen a főkörmányszék törvénytelenége ellen hat nyomott ívet egyszerre szónokolt: önteni kezdé szavának árját. Este volt már. A terem közepén elnyúló zöld asztalon néhány gyertya. Az asztal jobb oldalán végig a magyar, a balon a szász követek, mind csak fennállva. Körültök és a karzatokon tömötelen hallgatóság feszülten várakozott. A halvány gyertyafény nem látott egy örömsugárt: a zöld asztalt, mint egy nyitott sirt állták körül. Szász Károly beszélt; széles mellének rezgő szavai elárulák, hogy a szó szíve melegen jó át. A siri csendet legfeljebb egy-egy szakadozó sohajtás zavará.

Nem használt. A szász követek hallgatának.

Szász Károly hangja emelkedni kezdett. A barna arcz mint egy setét felhő, rajta szemének villamai. Hogy látá, mikép pusztában beszél, szenvedélyes kezekkel üt fel a történet azon lapját, melyen meg vagyon írva, hogy a szászokat I. Géyza magyar király jó kedvéből hitta be, mint olyakat, kiknek honát a kiáradt tenger feneke alá borította volt. Felhántha, hogy gyönyörű alkotmányukat II. András magyar király kezéből nyerték; megemlítette, hogy őket azon magyar korona tette boldog helyzetükbe, melylyel most egyesülni nem akarnak. Sőt tovább

ment; szenvedélyében szemökre lobbant, hogy azon földet, mit magyaroktól kaptak, most elakarják szaksztani; s azon pénzt, mit e föld terem, magyarok elleni armánykodás és bujtotgatásra használják. Szentvedly-sugalta szavai csontot velőt ráztak. A hallgatóság arcán mély fájdalom. Valami megható volt e jelenetben.

A szónok mint a vihar, mely egyszerre csak mintegy varázsütésre megáll: percnyi szünetet tart. A hallgatóság szeme a szász követekre esik. . . De ajkukon nem vala többé ellenmondás. . . S egy jelenet következett, mit leírni nem lehet.

Ezer kalap, női zsebkendő emelkedett fel egyszerre. . . Ezer kéz tapsolt. . . Ezer ajak mennydörgé: **Unió! Unió!! ki van mondva az Unió!!!** A fájdalomtól az öröm határtalanságába csapott át minden.

K. L.

Klauzál Gábor beszédéből.

A jogsértéseket a nemzet ellen nem az egyes fejedelmek, de azok kormányai követik el. A korlátlan uralmi rendszer felől szólva így jellemzi annak befolyását Magyarországra:

„Ha tekintjük e rendszer hatását Magyarországra és az örökös tartományokkal való összeköttetésre, mely abból áll, hogy ugyanazon egy fejedelem alatt vagyunk: még sokkal sajnálatosabban mutatkozik az, és annál súlyosabban nehezédett Magyarországra, mivel ennek önállása alkotmányosságát, ellentétben látva lenni az örökös tartományok fölélt létező önuralmi rendszerrel: azok, kik a bécsi kormányon iltek I. Ferdinándnak magyar királyllyá történt választásakor, a helyett, hogy az örökös tartományok felett gyakorolt rendszer változtatásáról kezdtek volna gondolkodni, igyekeztek az alkotmányosságot Magyarországon, hol nyíltan, hol alattomosan, de mindig folytonosan megtámadni és aláadni, úgy hogy alig találhatunk jelentékenyebb törvényt, mely ez állapotnak szomorú példáját ne mutatná. Egyszer-smind a birodalomnak egyes részeiben is, hol az alkotmányosság kisebb nagyobb árnyéklatban még fenn volt, sőt a közel fekvő egyéb nemzeteknél is törekedtek az önállásu szabad intézményeket, a hol csak lehetett, lerontani.

Tanúsítja ezt az örökös tartományok egyes kisebb részeiben fennállott, szabadabb mozgást engedő intézmények egymástól való korlátozása és megszüntetése, s az akkor még alkotmánygyal bíró Csehország szabadságlevelének II. Ferdinánd alatt történt megsemmisítése; tanúsítja a Magyarországon csakhamar megkezdett beavatkozása kizárólag e nemzetet illető ügyekre, s a fokonként emelkedő majdnem folytonos megtámadásai e nemzet jogainak, melyek I. Leopold uralkodásának gyászideje alatt, 663-tól 687-ig tetőpontjokat érték el, s okai lettek annak, hogy a királyi iránti hűségét annyiszor tanúsított nemzetnek egy része ismételve fegyvert fogott, s a haza polgáriháború színe-lvévé vált. — Tanúsítja Lengyelország szétdarabolása; tanúsítja az akkori század magasztosabb eszméit fölkaroló II. Józsefnek Magyarország alkotmánya ellenébe tett intézkedéseit, világos bizonyossággal annak, hogy még e jót akaró, nagy belátású fejedelem sem birt a kormányzás formájára nézve reája gyakorolt befolyástól szabadulni; mi természetesen is, mert azok, kik a kormányzást viszik s kiknek érdekében van az általuk ápolat abszolút rendszernek fenntartása, a fejedelmet már bölcsőjétől fogva örzik, hogy gyermeki álmában az őt virasztó dajkától se hallhasson hamogkat, melyek az emberi szabadság és jogérzet iránt való hajlamot benne felkeltve, idővel őt a szabadelvűbb kormányzás ösvényére vihetnék. — Tanúsítja azt az Olaszország irányában követett politika s jelesen azon internacionalis szerződések, melyek az olasz hercegségekben az abszolutizmus fenntartására köttettek, s fő okait képezék az Olaszország ellenében Ausztria részéről szerencsétlenül viselt utolsó háborúnak. De tanúsítja ugyanazt Krakkó békebelezése is, mely Ausztria részéről nyílt megszegése volt az 1815-dik évi bécsi szerződéseknél, melyekre a legújabb időkben éppen Ausztria, önérdékei oltalmára, oly gyakran volt kénytelen eredmény nélkül hivatkozni.

E rendszer előszeretettel nem tudtak megvárni az ausztriai birodalom kormányfőiről akkor sem, mikor ő felsége V. Ferdinánd, a magyar nemzet kívánatára, szentesíté az 1847—8-ki törvényeket, melyek a fejedelem és a nemzet közti viszonyokra nézve egyebiránt újat nem is foglaltak magukban, minthogy az ország önállása és függetlensége, ugy a magyar kormány felelőssége is, számtalan törvényeinkben már azelőtt biztosítva volt. Az, mit e törvények újat tartalmaznak, az ország lakosainak különös jölétét czélozzák, senkinek jogát legkevésbé sem sértik, sőt az egyes osztályok jogait az egész nemzetre kiterjesztik és fölmertik a földmivelő népet az urbéres kötelezettségnek minden terheitől. Az ellenállhatóság tehát, mely e törvények szentesítése után, először a szerbek felkelésében, azután a horvátok betörésében nyilvánkozott, nem ezen törvények tartalmából következett, melyeknek hozásáért az e törvényeket alkotott pozsonyi országgyűlés e hon minden népeinek köszönetére méltán számíthatott, hanem ismét azon abszolutizmus titkos működésének műve, mely e törvények szentesítését gátolni nem bírván, rövid időre meghunyászkodott, de a törvények aláírása után, e törvények aláírását megkezdni nem késelt.

Nem vélem czélszerűnek e testvérek közti bár elfelejt-hető összehittetésnek felhasznált ürügyeit bővebben fejtegetni; de szükséges megjegyezni, hogy a szerbek ugy, mint a horvátok közt nagyszámú ausztriai tiszték harcoltak e hon törvényes védői ellen, minek megemlítése annak megítélésére, mely oldalról jött az első megtámadás, szükséges.

Az említett rendszer hatásának tulajdonítható azon történelemben páratlan tartalmu, ugynevezett fejedelmi leirat is, melynek aláírására és kiadására az abszolutizmus visszaállítása érdekében, V. Ferdinánd jó fejedelmünknek, kinek az 1847—8-ki törvényeket köszönhetjük, az ausztriai kormány

rábirta arra, hogy kétségét fejezze ki az említett törvények érvénye felett azért, mivel e törvényeknek megszüntetése az ausztriai birodalmi minisztérium helegyezése nélkül történt. Tanúsága ez ismét annak, hogy kinek részéről történt először a practica sanctio által megsejtése. E leiratnak következtében történt a magyar minisztérium lemondása. (Helyes.) (Vége köv.)

Elmondván, hogy ezen befolyás következménye volt minden, miknek ezek után tanui valánk, így szól:

„Deák Ferencz igen tisztelt képviselőtársunk, kire nézve elmondhatom, hogy halál adok a Mindenhatónak, hogy e honnak oly jeles fiat adott, oly tisztán kitintette az általa benyújtott fölrési javaslatban Magyarországnak törvényes állását a fejedelem s az örökös tartományok irányában, hogy törvényes szempontból ennek bővebb fejtegetésére szót emelni, idővesztetés lenne; de minthogy éppen a fölrési javaslatban kimondott érvek megegyezhetlensége következtében nem lehetetlen, hogy a nemzet ellenében az elfoglalt eszméje fogna használatni: szükségesnek tartom kimutatni, hogy a történetek következtében, jogunk megtámadóinak ez eszmét fölállítani nem lehet.

Népjogi tekintetéből általánosan elismert elv az, hogy az elfoglaló a legyőzetteket nem büntetheti, hanem az ezek közül elfogottakat az elfoglalás bevégezése utáni hadifoglyoként kell tekintenie, s így őket szabadlábba tartozik állítani. Ha tehát az ausztriai kormány jónak látta, az ország elfoglalása után, a legyőzötteket büntetni s azoknak egy részét ki is végeztetni, mire a civilizált nemzeteknél példa nincs: nem lehet többé az elfoglalás eszméjének ótalma alá állania. (Helyes.)

Engedjék a tisztelt képviselők azon dicső, elfelejtethetlen férfiak emlékeit felköltönnem, kinek nagyrészen köszönhetjük az 1848-diki törvények létrehozását, — mely törvények, habár utánok a nemzetre oly sok nyomor és szenvedés következett, mégis örökké legkedvesebb ereklyéi lenének nemzetünknek.

A magyar független első minisztérium elnöke ellen hozott törvénytelen ítéletben indokolt kimondatik, mintha ő miniszterelnöksége alatt oly határozatokat hozott és teljesített, vagy olyanoknak teljesítését engedte volna meg, melyek által a practica sanctio megállapított összeköttetés Magyarországgal és az örökös tartományok között megtámadt volna. Már ha lehetett büntetni e hazája s fejedelméhez egyaránt hű férfit, ki mindenben éppen ellentéte volt annak, mi róla mondatik, azért, mert a nemzetet a fejedellel egyiránt kötelező sanctio practicaeának megsértése ráfogottat: hogy lehetne már most ezután még az elfoglalás eszméjéről álmodni, mikor kétségkívül igazság, hogy azon hatalom, mely a kétoldalú szerződésnek egy részről megtámadásáért még életvesztéssel is büntet, éppen e büntetés által ismeri el leginkább ezen alapszerződés őt kötelező részét? (Helyeslés.)

Nem mulaszthatom el azon körülmény felhozását sem, mikép az 1670-dik évben I. Leopold alatt Bécsben és Bécs-újhelyen előfordult gyászeseteknél, az akkori kormány az illetők fölött, kik ellen tények hoztak föl vádál, bár külföldön, de mégis törvénytudók által hozott ítéletet, melyre nézve még nemely egyetem véleményét is fölkerde; a most felhozott esetben pedig, melyben annak megítélése forgott fönn, vajjon egy miniszterelnök határozatai tághattak-e és mennyiben, a sanctio practicaeának köteleit, mely kérdésnek megítéléséhez a magán- és közjognak legkövetkezőbb ismerete kívántatnék, katonai törvényeszk által mondatott ítélet; tehát oly bíróság által, mely nemcsak törvénytelen, hanem már alkotásánál fogva is, minthogy bíraskodásban résztvevő kövitzettek, al- és főtisztek, bármily jó katonák legyenek is, de szükséges jogtudományának még csak fogalmával sem bírnak, a lehető legincompetensebb volt.

Előadja röviden mindazt, a mi ezen gyászesetek után hazánkban a bécsi kormány által elkövetettek, s így fűzi tovább beszéde fonalát:

„A 64 millió magyar pénzjegyeknek megsemmisítése, melyre nézve még most sem tudom megfogni, miért adhattak a beszállgatóknak nyugtatóványok, a lehető legkárosabb befolyást gyakorolta a hon kereskedésére, de leginkább termelésére; s nyomta leginkább a honnak alföldét, hova, minthogy később foglaltatt el, a felsőbb részekben 40—40 száztólival vett bankjegyeknek legnagyobb mennyisége özönlött; s így a honnak, de egyszerűsint a birodalomnak is kárával, éppen azon részekben folytatott el több évekre a termelés, hol az különben a legnagyobb.

Nem szabad itt megelégednünk arról sem, hogy az árva pénztrába e jegyekben letett összegek is beadattak, s e pénztrák még eddig semmi pótlást nem kaptak, holott ausztriai katonai hatalom által legalább is 20 millióra menő hadiszerek s természetmennyek foglaltattak el, melyek az összes birodalom értékébe mentek át, s még is semmi tekintetbe sem vették. E jegyek közt, melyekkel, még a megsemmisítés elrendelése után is, az ausztriai seregnek egy része fizettetett, az 1 és 2 forintok is megsemmisítettek, melyeknek ezüst pénzbeli alapja az ausztriai kormány által szintén lefoglaltatott.

De még azon kincstári kötvények tulajdonosai is, kik a szerbek megtámadásakor, fejedelmi jóváhagyással, a minisztérium fölszólítása következtében a hon védelmére, az államnak nevezetes pénzösszegeket kölcsönöztek, — noha a kötvények a legnagyobb rendben adattak ki, s a legtovábbnyesebbek, — mégis, mind a mai napig, hasztalanul sürgetik az államnál a kölcsönzött összegek visszafizetését.

A vasutak eladása által kettős kár báromlott a birodalomra s illetőleg a nemzetre is. Az első az, hogy az azoknak árából bejött pénzösszeg elfogyasztatván, a birodalomnak, s így illetőleg a nemzetnek is vagyona tetemesen megcsorbult. A második pedig az, hogy ugyanazon vasuti részvények mintegy $\frac{3}{5}$, de talán $\frac{2}{3}$ is, a külföldön, idegen kezek közt van, és pedig azért, minthogy biztosabbnak tartatnak más ausztriai kölcsön kötvényeknél; miből aztán következik, hogy az ezekből bejövő jövedelemnek is nagyobb része a külföldre szivárog ki, a honnan valahai visszaszavargása alig remélhető.

A kereskedelmi szerződések is, mint főtényezői a nemzetgazdasátnak, nem kerülhetik el figyelmünket.

Átmegy azután a hazánkba törvénytelenül behozott indirekt adók azon neminek megemlítésére, melyek az állam figyelmét leginkább igénylő termeléssel szoros kapcsolatban vannak. Kimutatja, mily ferde volt a kormány eljárása, midőn ahelyett, hogy ezen adókat az örökös tartományokban is eltörölte volna s a közgazdaságt és ipar emelését előmozdította volna, inkább annak elnyomását eszközölve azáltal, hogy Magyarországot is ily adókkal terhelte. Kiemeli, mily nyomást gyakorolt e rendszer a börtmérésre, a pálinkafőzés és czukorkészítésre. S mind az egyenes mind a mellékes adók kivételénél, nem az adófizetés képességére volt tekintet, hanem irányadó elvül az szolgált, hogy tekintet nélkül a következményekre mindentől a lehető legtöbb fizetessék.

„Ha azon helytelen politikának okát keressük, melynél fogva az ausztriai kormány férfiai Magyarországot 1849-dik év előtti kifejlődésében mindenkép gátolni igyekeztek, ezt fel lehet találni abban, hogy az alkotmányos Magyarországot a korlátlan uralom alatt álló örökös tartományok népeivel megkivántatni nem akarták, de hogy miután Magyarországot a birodalomba hatalommal beleeröltetve, mint ő, mondani szokták a belvétiai alpesektől Oroszorszáig, ugy Porosz és Szászországtól Törökorszáig terjedő egységes Ausztriát teremtetek, miért kellett az e részben már ugy is megfoglyasztott Magyarországot a birodalom többi részénél erősebben kimeríteni — ezt igen nehéz megfogni! — ha csak azt nem képzeljük, hogy az igazság és törvény ellenére tett beolvasztás tartósságában maguk az illetők is kételkedtek.“

Nem akar Ausztria külpolitikájáról bővebben szólni. Azon leverő állapot, melybe a birodalom juttatott s mely különösen Magyarországra súlyosodik, egyenesen a kormány azon szerencsétlen felfogásának tulajdonítható, mely őt az abszolutizmus további fenntartására és Magyarország önállóságának megsemmisítésére bírta.

Szónok ezután így végé beszédét: azzal fejezem be szavaimat, hogy miután a sanctio practicaeának értelme oly világos, hogy ebből senki mást nem következtethet, minthogy e kétoldalú szerződés egyaránt kötelező a nemzet-re egy, mint annak fejedelmére, s mivel az ennek ellenében elkövetett törvénytársítások és alkotmányunk megtámadása, azoknak tulajdon cselekvéseik által, kik szenvedéseinknek okozói voltak, még a foglalási jognak oltalma alá sem vehetők, melynek általánosságban igazságtalanságát s ingatagságát Somssich Pál követőitársunk helyesen kitüntette; azon tiszta öntudattal, hogy valamint e nemzet a közte és fejedelme közt támadt viszályoknak sem oka, sem kezdője nem volt, és hogy valamint tiszteletben tartotta mindig és tartja a fejedelem törvényes jogait, egy szintén mindenkor kész méltánylani e honban lakó különajku és vallásu honfitársaiknak, egy mint a testvér horvát nemzetnek méltányos kívánatait; azon meggyőződésben és meg levén győződve, hogy a személyes unió, mely minket az örökös tartományokkal kapcsolatban tart, nem mint nekik hirdetni szokták, érdekük ellenére áll fenn, hanem ez legbiztosabb tényezője leend az ő valódi alkotmányos létük és szabadságuk kifejlődésének, tökéletes lelki nyugalommal nézek jövődök elébe, szorosan ragaszkodva a nemzetnek törvényes jogaihoz és a nemzet független önállását biztosító régi és legújabb törvényeihez, azon erős hitben, hogy valamint a nemzet csak egy erős, ha törvényeihez mindenben hű és mindenki iránt igazságos és méltányos: ugy a fejedelem állása is sokkal magasztosabb, ha az a törvények szoros megtartásában s az alatta álló nemzetnek megelégedésében, mintha az a mulékony hatalomban alapszik.

Deák tisztelt képviselőtársunk által inditványozott felírára szavazok.“

Országgyűlési tárgyalások és hírek.

* Az országgyűlési szónokok jellemzését a „Sürgöny“ tovább folytatja: Eötvösről megjegyzi, ez nem genékep, melyet néhány tollvonással jellemezni elég; ez történeti kép tárgya. A melabus szavu Szalayt, az ad hominem argumentumok a számok legiojával hadra kelt Lónyait s az érdemes Klauzált sem hozza fel. Nem szól Csáky Tivadarról, ki oly tízesen apostrophálja a hatalmat, mintha most is az ozaori bálfutató hősökkel állna szemben. Nem szól Ivánkáról, kinek minden szava azt jelenti, hogy ő csak azért beszél, mert lőnie nem lehet; a mit jobb szeretne. Nem szól Bende Józsefről, mert ha szólna, el kellene mondania, hogy ő adta az első rosz példát a hosszú beszédek tartására, miknek nem lehet bevárni végét a nélkül, hogy az ember ki ne menne egy pár pogácsára s egy kis papramorgóra, mely — mint megjegyzi — bármint szidta is Klauzál Gábor, bizony nem rosz ital. Terényi Lajos szöke ifju ember, gondosan kezelt haj, magas tenor hang és feszlen modorral. Nem valami eldöntő erő a parlamenti csatában, nem hatvan fontos ágyutelep; de tízes huszár, ki meglepő bravour-stichlikkel még elleni tetszését is ki fogja vinni, annál inkább mert ő nagyon ártani nem képes. Szilágyi Virgil az által tñnt ki valamennyi szónok fölött, hogy ő ivott meg legutóbb czukros vizet. Ő fodrozott fejű, frisirozott fekete szakálú, csinos kis nagy férfi. Kicsiny a bors de erős. Két óráig tartott beszédével nem annyira elmebeli, mint tüdeje erejét mutatá meg. Hangja se nem hangzatos, se nem zengzetes, se nem érezes, s modulátói keresettek, negélyzetek. Le styl est l'homme! Nála el lehet mondani: az ember olyan mint hangja. Utána Somssich Pál szólott. Post nubila Phoebus. Nem mindig népszerű hurokat pengetett, de soha olyakat, mik szívében nem voltak. Ő egy öntetti és mindig ugyanaz. Ő jellem. Szónoklatában mellékesek idézetei az általa annyira kegyelt klasszikusokból; szónoklatának lényege — a klassikai miveltség. Érzékenyíteni, nevetetni, emelni s viszszavonni — az egyedül tőle függ. Egy kézmozdulat, hangjának egy lebbenése, s meg van a hatás. Előadása nemes, könnyű, s mégis oly méltóságos. Ez régi parlamentarizmus lánc dicső és ritka maradványa.

— A képviselőház ülése május 27-dikén. A legközelebbi ülés jegyzőkönyvének felolvasásánál, a jegy-

zöknyv egyetlen kitételén már élénkebb vita keletkezett, midőn Deák Ferencz felhozván, hogy a házának jelenleg fontosabb teendői lévén, sem hogy egy szövegszerű értelme fölött vitázzon, oly kitétel ajánlott, mely a kérdést teljesen meg is oldá. Az elnök ezután jelentést tevén az időközben beérkezett iratokról, a ház a napi rendre tér át.

Széchenyi Dénes gr. rövid de jeles beszédet mondott a felirat mellett. Károlyi Ede gr. megjegyzi, hogy minden századnak meg vannak uralkodó eszméi, a múlt századé a vallás, a jelené a szabadsággal párosult nemzeti eszme. A birodalmak szerinte 3 oszlopon nyugszanak, a három oszlop a belügy, a pénzügy és a hadügy, de a zárkó, mi e három oszlopot is összetartja, a népek akarata. Ausztriának vagy vissza kell térni az 1848. előtti dualismusra, vagy megsemmisülni, s helyét átadni a Dunafejedelemségekkel egyesült Magyarországnak. A mi supremácián naponként növekszik, s így igen természetes, hogy Ausztriát naponta alább száll. (Helyeslés.) A határozatot pártolja. Kazinczy Gábor remek beszédére szintén szükségesnek tartjuk t. olvasóinkat különösen is figyelmeztetni. Fájdalom, hogy a mézajuk szónok, gyöngékedése miatt, kényszerítve volt több ízben félben szakítani beszédét, sőt e miatt az elnök az ülést rövid időre fel is függesztette. Ballagi Mór tüzes beszédében a határozat mellett áll. Hunkár Antal a magyar országgyűléseknek, ezen érdemekben öszült Nesztora, előrehaladt korához mérve ritka tüzzel és élénkséggel adá elő, hogy alkotmányunk alapja egy mint a lefolyt 12 év alatt, még meg nem ingattatott soha. Ezelőtt is voltak már fejedelmek, kik törvénytelenül uralkodni megkíséreltek, minő például II. József volt, kit Magyarország már a bölcsőben megmentett, I. Leopold és I. Ferencz, de mindezen királyok meg is bánták tetteiket, míg Ferencz József nyíltan kimondá, hogy ő csak istennek ad számot. Ugy látszik ugyan, 1860-ban, hogy a fejedelem is a törvényesség terére lépni szándékozik, de fájdalom csak látszik, mert azóta kiadott patensei, a törvénytelenségek netovábbjai. Ő Deák Ferencz indítványát, lényege és formájára nézve sajátjává teszi ugyan, de abban határozottan kívánja kimondatni, hogy az ország a restitúciót in integrum az 1848-ki törvények alapján követeli, és mindaddig míg e kívánsága teljesítve és biztosítva nem lesz, koronázni semmi esetre sem fog. Zsarnay Imre historiai alaposágu beszédet tartott a határozat mellett. Az ülés eloszlik.

Felső-Fehér-megyéből. Ebesfalván május 14. és 15-én bizottmányi gyűlés tartott, a hol dirigens főbíró gr. Haller Ferencz ő méltósága, a távollevő főispán ur megbízásából, elfoglalva törvényesabba elnöki székét — olvastatott a Fejér-Egyházi apr. 26-ikán tartott bizott. gy. jegyzőkönyve. Korm. elnök gr. Mikó Imre ő exálhoz egy felirat indítványoztatott, a jelenleg ugyan szükségelt rend s közbiztonság tekintetéből, a megyegyűlési felmegválasztott-hadnagy: Csongrádi Gyulát, a már 7 évi katonai szolgálat után ezredetűli haza bocsátás kieszközölése felett.

Olvastatott Háromszék átirata, miszerint mind azok, kik hazánk önállósága és függetlensége érdekeinek ellene működnek, vagy akár a birodalmi tanács megalkotásába mint választók vagy választottak bármily alakban részt vennének, legyenek ezek képviselők, főrendek vagy bárkik is, mint a közhon törvényének nyilvános megsértői hazaárulóknak tekintetnek, minden megjelent bármily ajku bizottmányi tag által egyhangulag pártoltatva.

Udvarhelyszék 8 és 10/861 alatti közleményével értesít, hogy követelt a pesti hungyülésre felküldte, s ebbeli lelkes feliratát közölve, ugyan evel egy értelmű 343/861 szám alatt közli az ideiglenes k. kormányzék az urd. udvari cancellaria nyomasztólag ható sürgönyét, a mely fájdalom tiltja a pesti országgyűléseni megjelenést — a megye jelen válságos pillanatában, habár sok lelkes hang emeltetett a törvény értelmében, a mi a megválasztást semmi esetre nem korlátoztatja, ezelszerűbbnek látta a megválasztást és annak elküldési ünnepélyes tényétől nem azért állani el, mert erre az 1848-ki törvények értelmében alkotmányos jogát ne érzene, hanem belátva a szibbaszolgat ható erkölcsi kényszert, eszélyesbnek tartá a megye egyeteme, (habár a törvény igényelte választók községeként megjelentek,) most engedni a kénytelenség fájdalmát közt, s máskorral halasztani a követválasztást; mind ezen lelkesen vitatott érzelmek, érteles hangon tolmácsolni felirattal az uralkodóhoz elintéztetett.

861/2 alatt a Peselneki j. szolgabíró jelentése alapján, Kanta községeknek Kézdí Váshárhelyezi szakadását illetőleg (az országgyűlés dolga lévén) ennek tösténi szervezése meghagyatott.

Megválasztott alispán Pápiu János ur, családí viszonyok miatt hivatalát el nem fogadhatván, most is közfelkáltás útján alispánnak acclamaltott Béli Albert pénztárnok, helyébe Somogyi István székező bíró, és ennek helyébe Kassai Ignác.

Sebessi István főjegyző lelkes, mindnyájunkat átható indítványára, a nemzet nagy halottja, s halhatatlan honfi gr. Teleki László emlékeül máj. 15-én az ev. ref. és román templomban Ebesfalván, az összes bizottmány jelenlétében, gyász-lobogók közt, helybeli lelkes ref. pap Bocz Elek által egy szent s könyeket előidéző lelkes hangú ima emeltetett az egek urához. — Ugy Bóér Antal a grófi családdal hazafias mély fájdalommal felirattal ohajtá tudatni, a mi lelkesen pártoltatott. — Örök béke e tisztelt hamvakra.

Sz. Agotha községeknek megyénk számára szükségelt, s 5 évig ingyen lakást ajánló irata, szives örömmel fogadtatott; de megyénk már apr. 26-án Ebesfalva városának önzetlen hazafias ajánlatát elfogadva három évre, addig nem tárgyaltatja, de jövőre Agothának leendő elsőse, ha netalán Ebesfalváról el kellene távoznia.

Megyei erdésznek Wolsky Stanislan 831. óta Erdélyben élő lengyel kiküldetett.

Szentháromság utáni hétfőre a székező bírák összegyűlésre szólítottak fel — ugy a Nyágos familia kívánatára e család nemesi levelét tárgyzó ítélet felolvastatott, továbbá kimondatott, hogy minden hó 15-én bizottmányi

gyűlés leand, a rendkívüli esetekben minden erdélyi lapok közlendik, tekintettel a belkülettel azon méltányolt ohajára, hogy Hidvégén vagy a hol kényelmesebb tartassék néha bizottmányi gyűlés, elvül elfogadtatott; a mi körülmények szerint teljesedésbe is fog vétetni.

Minzezek után a bizott. gyűlés lelkes éljenek közt, dirigens főbírák által bérekesztetve, délután tisztí gyűlés tartatott, a hol e megye gazdasági szervezését illetők tárgyalattak.

Hangulat csendes s mérsékelt vala — minden tárgy megmagyaráztatott a nem magyar ajku testvéreknek is, számosan lévén jelen az eredmény nélküli követválasztásra 1848-beli erd. törvény cz. értelmében egybehívott románok közül.

Könczei Károly.

KÜLÖNFÉLÉK.

* Városunk egyik alkapitányi, továbbá levéltárnoki, főorvosi, két ügyvédi, és mérnöki állomására a választás ma megy véghez. — Jelöltek: Alkapitányságra: Janosó József, Artz Rudolf, Kollerik Mihály, Bányai Samu, Balog Pál, Tomka János; levéltárnokságra: Végh József, ifj. Buzsi Samu, ifj. Szarvadi Károly, Bágyi Mihály; főorvosi állomásra: dr. Békéti Ferencz, dr. Szűcs József, dr. Engel József, dr. Mál István, dr. Szombathelyi G., dr. Incze István; ügyvédségre: Csulak Dániel, Tamási Antal, Nemes József, Vajna Sándor, Szőlősi József, Sebe Samu, Váradi János, Hegedűs Sándor, Tamási Sándor; mérnökségre: Tompa János, Vizi Endre, Horvát Samu, Malom Zsigmond és Székely József.

* A főkörmányszék melletti exactoratus ki van nevezve. Személyzete új hivatalos nyelven következő: könyvivő Forray; alkönyvivő Ferenczi Mózes; ellenőrök: Kaiser, Kovács, Folyovics, Mácsdonfy és Szilágyi. Így tehát ki vannak nevezve alkotmányos kiejtéssel élve a fő- és alszámvevő, és számtanácsnokok.

* Tennapelőtt reggel újra égéstunk volt. Egy ház égett el. Megfoghatatlan, hogy ismét épp azon városrészben, azon helyen hol már annyi tüzeset volt.

* A honvédek segélyezésére rendezett hangverseny május 30-án szép sikerrel ment végbe. A színház válogatott közönséggel lön teledele. Viharos taps, kivívás s egyéb tetszés-jelek között működtek a hangversenyzők, kikhez oda kell említenünk mint rendezőt, gr. Eszterházy Kálmánt, a 48-iki harezosok egyikét, kinek midőn dalálás alkaja Szeben alatt hagyott félkarjával feltűnt — a lelkesítés dörgő éljenzésben tört ki. Szintén elismerést érdemel Stöger Béla énekantit, kinek buzgóssága a műkedvelőkar betanításában azáltal lön jutalmazva, hogy a Klapka-induló háromszor is kelle zajos tetszés közt ismételt. A színpad eszinosan volt díszítve. Aldozni kész lelkes közönségünk azon része megnyugtatóra, mely ez alkalommal be nem férhetett, felemlítiük, hogy hallomás szerint közelebből e célra ismét hangverseny lesz.

* A május 24-iki és 25-iki ártal-károsult helybeli lakosok között már is 298 ft osztatott ki, mely összeghez Kudi Mihály 10, Fröhlich Vilmos 40, a helybeli kereskedő társulat 75, Bán István 20, Zathler Mihály és Erdődi Sándor, mint gyűjtők 33, Zsigmond Elek 37, egy nevet elhaltatott jölvő 80, egy tanár 2, Fekete Mihály 1 forinttal járult.

* Kossuth Milanóban van. Ott van még Türr bnok, Winkler ezredes s számos magyar. Május 20-ka éjjelén katonai zenekar játszott s roppant néptömeg a „Viva l'Ungheria!”-t kiáltá. Minden darab után „Kossuth, fuori Kossuth!” (Lássuk Kossuthot) hangzott; míg végre Kossuth két fiával az erkélyre jött Viharos üdvözlés harsogott fel, hogy a ház megrendült bele — utána siri csend: Kossuth megszólalt. Az ezrekre menő figyelt, örülők — mondá többek közt — hogy Olaszországot felszabadítva látom. Bizonys vagyok benne: nem fogtok nyugonni, míg Velence és Róma is szabad nem lesz. Meg vagyok győződve: hazámra is közel a döntő óra; nem kimélek se magánálzatot, se gondot, se szellemi eszközket felszabadítására, megtöröm az idegen hatalmat, hogy ezental képtelen lesz a nemzetek leigázására. Eljen Olaszország! Viva Kossuth! Viva Garibaldi! Viva Vittore Emanuele! hangzott a nép részéről. Kossuth másnap Turinba ment.

— A „Gazetta Transilvaniei”-ben egy czikk közöltetik, a melynek figyelemreméltó címe „Restauro Oltországában.”

— Hg. Liechtenstein Frigyes ünnepélyes elutazása május 28-dikán történt. Nyolcz polgár szárs nemzeti öltözetben lóháton, két városi dragonos, s a közeli helységekől egy parasztokból (bauern) álló banderinn; a comes, a polgármester, a tanács és communitás, valamint az egyházközség tagjai hosszú szekérsorral kísérték Szeceleg. (S. B.)

— A „N. N.” írja, hogy Bécsben egy miniszeri tanács tartatván elhatározatott, hogy közvetlen a magyar országgyűlési felirat elfogadása után, az országgyűlést a birodalmi tanácsosok megválasztására szólítják föl, s egy időben hasonlót tesznek a horvát országgyűléssel is, míg Erdélyben, hol országgyűlés nincs, az idő pedig egy olyanak összehívását meg nem engedi, egyenes választást rendelnének el.

— Bécs, május 29. A szerdai alsóházi ülésben több interpelláció történt, köztük Riccabonae a déltiroliak belebuzása miatt. Ezután kezdődött a fivita a mentességi törvény felett. Smolka kétsége vonja a birodalmi tanács illetékességét jelen szerkezetében; mert eddig sem Magyarország nem hivatalt fel, hogy a birodalmi tanácsba képviselőket küldjön, sem pedig a részek (partes adnexae) viszonya Magyarországhoz meg nem állapítatott; nem világos tehát, vajjon e gyűlékezet összes vagy szűkebb birodalmi tanácsnak tekintessék-e. Azért mindenekelőtt felvilágosítás ohajtatandó. Beszéde tetszéssel fogadtatott.

— Ö Felsőe — a bécsi lapok tudósításai szerint — a Triestbe ment fiumei küldöttségnek azt felelte, hogy Fiume küldjön haladéktalanul Zágrábba követeket, mert Magyarhonnali egyesülése nem történhetik meg.

POLITIKAI HIREK.

— A Gaz. di Milano írja: Garibaldi a londoni garibaldibizottmány pénztárnokának levelet írt, kérve őt, hogy folytassa még működését és értesítse a többi bizottmányt és Olaszország barátait, hogy sok pénzre van meg szükség, míg Olaszország megszabadítása be lesz végezve.

— A „Nat. Ztg.”-nak írják Turinból, május 20-ról: Kossuth tegnapelőtt ide érkezett s azonnal tovább utazott Milanoba Türr bnk kíséretében. Egy ideig rongált egészsége miatt a comoi tó mellett akar mulatni. Utjában Aronanál a nép éji zenével üdvözölte, s a lakosok egy adresset nyújtottak át neki, melyben a magyar ügy iránti rokonszenvüket, s a legjobb hazafiak egyikének halála feletti fájdalomukat fejezték ki. Kossuth alszul egy rövid beszédet tartott, mely „Viva l'Italia, viva Vittoria Emanuele” szavakkal végződött, melyben fíja még hozzá tette: Viva Garibaldi! Ugy látszik, hogy Kossuthnak ez utjával nincs valami különös politikai célja, s azt nem is a Teleki halála idézte elő, mert már több hónap előtt tervezve volt, s egyedül ismeretes bankó pere miatt haladt ennyire. Mind a mellett nem lehet tagadni, hogy Kossuth és Klapkának jelenléte Felső-Olaszországban különös politikai fontossággal bírhat.

— A párisi levelezők tudósításaival ellenkezőleg írja az „Opinione” hogy a francziák nem vonulnak ki Rómából oly hamar, mint hirdetik. A szállítmányosokkal új szerződéseket kötöttek a francziák még pedig hosszabb időre, de e mellett ígéretet tett a franczia kormány, hogy meg fogja akadályozni a reactionarius mozgalmakat. Goyon bnk ez ígérethez híven előterjesztéseket is tett az ex-királynál, de ez úgy színlé mintha az egész fondorkodásról tudomása se volna, pedig az előkészületek s a toborzás az ő palotájában folynak.

— Milano, május 26. A mai „Perseveranza” értesít Palermoból: A hivatalos lap a cataniai kormányzónak következő távsürgönyét közli: A rend ujra helyre van állítva, a törvényszék állandosított; 49 fogoly szállítottatott éjidőn a börtönökbe, három ezeknek legveszélyesebbjei közül menekülést kísérelt meg: mire az őrizettel küzdelemre került a dolog, úgy hogy hét fogoly megületett. A személybátorságnak fenntartására Sziciliában egyéb katonai erő hiányában lovasság küldetett oda a közbiztonság végett.

— Turin, május 22. A junius 2-án tartandó nemzeti ünnepről Minghetti miniszter kijelenté, hogy az tisztán politikai jellemű s a magas elerussal volt differentia el van enyésztetve, de az izgatottság tart s az ünnep lefolyásai sok surlódásra fog okot szolgáltatni. A miniszter egy másik köriratában a községeknek meghagyja, hogy hívják meg papjaikat az ünnepélyre, mely aztán alkalmat fog szolgáltatni az alsóbb papságnak a nemzeti ügy iránti rokonszenvre kitüntetésére. Ezen lépés különböző helyen különböző eredményt idézett elő. Milanóban, Turinban a főpapok eltöltötték az alattok levő papságnak az ünnepeni megjelenést, más helyeken pedig a megjelenést ajánlották. Modenában éppen oly zavargás történt mint Milanóban. A senatus ma elrendelte Nápolyban 36,000 újoncz besorozását. A 3-dik hadtest csapattal Ferrara körül már elvannak szállásolva. E hely erődítményein jelentékeny építkezések történnek, mintegy feleletül Padua és Rovigo Ausztria által tervelt megerősítéseért.

— Fanti, az olasz hadügyminiszter, a ki a népnél azért vesztette hitelét, mert 500,000 katoná helyett, csak 300,000 emberből álló hadsereget ígér állandosítani és azt is csak évek után, nagy következetességgel folytatja szervezési terveit. A hat seregűz, mely a hadsereget fogja képezni, valamint az is, mely Durando tábornok parancsnoksága alatt fog állani, már készen van, és csupán azon körülmény, hogy Dél- és Észak-Olaszországban az újonczos nem kedvező sikerrel történik, gátolja, hogy a 300,000 katoná már néhány hónap múlva együtt legyen. A seregváz kiegészítésére szükséges 16,000 ember néhány hó alatt alig lesz előállítható, mert az ily olasz tömegekből bajos katonákat faragni. A szabadesapatokat a miniszter nem igen szereti és azért még semmi lépést sem tett a hetedik hadtest alakításában, minthogy ezen hadtest önkénytesekből fogna állani.

Hadiszerekben nem volna hiány, mert a piemontiak által Nápolyban fölfedezett készletek mindenesetre jelentékenyebbek, mint azt ő excellenciája a turini parlamentben előadta. Azonkívül pedig a katonai gyárakban nagy mozgalmasság uralkodik. Ezen gyárakban a tevékenység most oly nagy, hogy a miniszter még azon emigránsokat is elfogaltatja, kik dolgozni akarnak. Franciaországból 150,000 minipuskákat várnak, melyeket Napoleon barátságából megrendelni engedett St. Etienneben. Svédországból nehéz fegyverek érkeztek Gennába és e napokban még többet várnak onnan. Az olasz lovasság a sima karabinusok helyett puskát kap és a lovasezredek ezental 650 lóból fognak állani ezredenként.

— Páris, május 23. A törvényhozó testület tegnapi ülésében, az elnök egy, az államminiszter által származott császári rendeletet akart felolvasni, — azonban már a bevezetésnél, mely így kezdődik: „Napoleon isten kegyelméből” oly zaj keletkezett a teremben, hogy az elnök kénytelen volt rendet parancsolni. A rendelet, a múlt évi márcz. 21-ken előterjesztett, és a hivatalok személyzetében történendő változásokat tárgyzó törvényjavaslat visszavonására vonatkozik. Az első czikk felolvasása után hatalmas nevetés keletkezett több padokon, és Olivier Emil indítványozza, hogy e vidámság jegyzőkönyvbe igitassék, mire az elnök egyszerűen megjegyzi, hogy a gyorsírók arra való. Ugyanazon ülésben jött szóba azon négy milliónyi kölcsön is, mely összeg a monacoi hercegnek lesz fizetendő Mentone és Roquebrune átadásáért. Königsvarter az összeget kissé magasnak találja, mely a herceget könnyen arra csábíthatná, hogy többi államait is ily drágán adja el. Mariani báró megjegyzi, hogy nem adás verés, hanem népszavazás útján annexio történt. A kölcsön 235 szóval 6 ellen, elfogadtatott.

A syriai kérdést illető kelteti tudósítások állítják, hogy a nemzetközi bizottmány Franciaország javaslatát fogadta el, legalább úgy látszik, hogy a Libanon rendezése még a franczia sereg elvonulása előtt eszközöltetni fog. Syria

általános adminisztrációja csak később fog meghatározni. — A belügy miniszterium jelenleg egy feliraton dolgozik, mely a császárt a törvényhozó-testület mielőbbi feloszlásának szükségéről meggyőzi.

— Páris, május 24. A „Moniteur“ megerősíti azon hírt, hogy a közép tengeri hajóhad Barbier de Tinan parancsnoksága alatt Beyruthba ment, hogy szükség esetén a syriai kereszténységnek segélyre lehessen. Egyébiránt úgy látszik, hogy a syriai kérdésben Angol és Franciaország között közlekedés történik. — Miután Angolország beleegyezett abba, hogy a Libanon számára, egy keresztény és önálló kajmakam nevezessék ki, Franciaország valószínűleg a kajmakam személyét illetően teendő engedményeket, és beleegyezik, hogy e méltóságra az Angolország által pártolt Khazen család egyik tagja nevezessék ki. Továbbá szó van arról is, hogy némileg alkotmányos kormányforma hozassék be.

— London máj. 24. Az alsó-ház tegnapi ülésében Griffith interpellációjára azt felelő Russell lord, hogy a kormány osztrák seregeknek Magyarországra küldetéséről mit sem tud, s azt is állítja, hogy minap, midőn Magyarországról nyilatkozott, éppen nem volt szándoka Ausztriát pártolni Magyarország ellenében.

Május 23-dikán a Kossuth-féle banknóta per a főkorlátnoki törvényszéken, hova az appellata történt, megkezdett. A régi ügyvédek mindkét részről megjelentek, s minthogy a perlekedés elől kezdtek meg, az előbbi affidavitok is felolvastattak. A tárgyalások ma folytatottak; az appelláló melletti védbeszéd még nem fejezték be.

— A „Patrie“ szerint a helyzet Oroszországban igen érdekes. A parasztok kissé komolyan vették felszabadulásukat, s földes uraikat, s azok tiszteit elfogták és magukkal hurcolták. Számtalan falu teljesen kiköltözött. A mozgalom elnyomása nagy számú seregeket igényel, s úgy hallik, hogy a császári gárda van e czélra kiszemelve.

Ujabb. A londoni kancellári törvényszék előtt máj. 24-én lön folytatva s bevégezve a Kossuth-bankjegy pörbeli ügyvédi tárgyalás. Új érveket, mint a londoni német könyomatu lap mondja, egyik fél sem hozott föl. A lordkancellár jun. 12-ig ígérte ítéletét kimondani.

— Amerikában az északi egyesült pártnál nagy megütközést idézett elő Virginia államnak azon tette, hogy Washington hamvait Mount-Vernonból eltávolította, hová mint a muzulmán a proféta sirjához, az amerikai nép tiszteltetését és bálálással telve zárandokolt minden év febr. 22-én feleleveníteni szívében a tiszteltetés és hála érzését e nagy férfi iránt.

— Kossuth olaszországi útjáról az ottani lapok folyvást lélekemelő részleteket írnak. Papok járultak eléje, kezét csókolni a testvér magyar nép dícső képviselőjének.

— A magyar legió főhadiszállása jelenleg Nocera nevű szép kis városban van, Nápolytól egy órányira. A legióban a legjobb egyetértés uralkodik. Beosztásáról nincs szó, sőt parancsnokul a király Kossuth egyik segédjét Ihsz Dániel ezredes nevezte ki.

E derék katona birja száműzött honfitársainak teljes bizodalját.

— A „Nord“ írja: A népek egymás ellen ingerlésének kétélű fegyvere visszaesett az osztrák kormányra. sem Pesten sem Zágrábban nem oly veszélyes mint magában Bécsben, hol a birodalmi tanács ülésében minden lehető alkalommal élénken kitör a cseh, olasz, lengyel, német és ruthen párt egymás iránti ellenszenvé.

— Törökország önkényes beleegyezése Moldva-Oláhorzágnak egyesítésébe rövid időn alkalmasint alkalmul fog szolgálni arra, hogy a román állam részére már előbb megpendített trónjelöltség ismét szönyegre kerüljen. Diplomatai körökben itt-ott Carignan herceg és a flandriai gróf említetnek mint jövődöbeli trónjelöltek, s nem kételkedhetni, miszerint ily körülmények között a Leuchtenbergi herceg s még több más is javaslatba fog hozni. — Bosniából írják az „Agr. Ztg“-nak: „Öszhangzó tudósítások szerint a törökök több helyeken öszpontosítják basi-bozujkait, nevezetesen Bercecs, Derben, Bihárnál és a Kozaraci hegységen. A mi ezen csapatförlállítás tulajdonképi célját illeti, nem világos, de úgy hisszük nem csalódunk föltevésünkben, miszerint ez öszpontosítások bizalmatlanság- s félelemből történnek részint Ausztria, részint a raják irányában, s reméljük, hogy pár nap múlva ez ügy felől már biztos tudósítást nyújthatunk. — Omer pasát Bercecsben és Berbirben néhány török főhivatalnok várja, miután Bosniában nem tudják, melyikében fog ezen két helységnek kiszállani, hogy utját innen Szerajevón át szárazon folytassa Mosztárba.“

Nyiltér.*)

A „K. Közlöny“ 61- és 63-dik számaiban az április 15-ki márkális-széken fellépéseimről való közlést örömmel olvastam.

Kolozsvári g. e. esperes Fekete János ezt nem tekintve, a brassói „Gazetta“ 31-ik számában irányomban a következő, jellemet nagyon kisebbítő, merőben hazug pontokkal lépett fel: 1) hogy én T. P. urat pártoltam, a magyar testvérek nem pártolták, s a románok részéről esperes Fekete János ur mind T. P. mind más magyar testvérek hivatalba iktatása ellen óvást tett; 2) hogy én a gyűlésre jött románságot gyermekeknek neveztem volna; 3) hogy én a magyar testvérektől elnyerhetők kegy iránt csúszó másszó vagyok; 4) hálát ad az Istennek, hogy Pap Tivadar többet nem beszélt, — azért mert 5) így is betölt a Fekete ur jövődölése, hogy Papp Tivadar a tárgy irányában félrebeszél.

Ezen 31-dik számhan ugyan a fenirt pontok ki vannak téve, de ámbátor Fekete ur a nevezett brassói lapnak rendes levelezője, az aláírásban nem teszi ki, csak sub anonymo, hogy Többen adták fel. A 35-dik számban azt írja Fekete János ur a maga román Negrutz neve alatt, 6) a mult napokban tett fellépéseket a sors nekem (Negrutz-*) Az e rovatban közölt cikkekért csak a sajtóhatósággal szemben a Szerk.

nak) adta; én oltalmaztam a nemzeti ügyet, mert egy sem merte a száját feltátni a román nemzet ügyében.

De ezen 6 punctumok közül egy sem igaz; 1) mert T. P. urat megválasztottuk mi, választmányilag, minden ellenmondás nélkül, — a 2-ik nap igaz hogy Fekete János ur azt mondotta, hogy T. P. nem jó hangulatu, — egyebekről nem szólt — erre azt feleltem, hogy én becsületes embernek ismerem, tudván azt, hogy a moesi cs. k. biztosságnál mint jegyző nagyon jól viselte magát, — mondtam, hogy mi tegnap jogosan jártunk el kötelességünkben, s nem illik, hogy a mit tegnap dolgoztunk ma elrontsuk, és a mit ma dolgozunk holnap rontsuk el; de a kinek ellenvetése volna valaki ellen, tegye ki specifice, lépjen fel tüstént, — mire a gyűlés „helyes“t, „éljen“t kiáltott; de erre Fekete János ur egyet sem szólt, valamint a nép közül se senki, tehát az 1-ső pont irányomban csak koholmány. A 2) pont, hogy én román nemzetemet gyermekeknek neveztem volna, ily értelemben van: április 15-kén reggel Fekete János urhoz menvén, a ház teli volt papokkal és románokkal, asztalfőn tilt Sipotár ur — és irt. Ezen compositio mielőttünk elolvasott Fekete ur által, s a végén a volt, hogy ha ezen márkális-szék mostani munkájától el nem áll és ezt martius 10-én folytatja, akkor a románok nem fognak engedelmeskedni a rendeleteknek. Ekkor én azt mondtam, hogy én ezt nem fogom alá írni, mert ez reánk gyalázatot fog hozni. Hanem fel kell tenni ha jogaink értelme, s utmutatása szerint megfogjuk tenni fellépésünket, de Fekete ur felvitte, s úgy olvasta fel az Impurumot.

Melynek következménye a volt hogy a „K. Közlöny“-ben, forradalmat indítványozóknak nevezettek a románok. Ezt olvasva védelmeztem a románokat, oly kifejezéssel, hogy ők bazafiak, és az országgyűlés, s a fejedelmünk által szentesítendő decretumoknak engedelmes fiai, de forradalmat nem idéznek. Ezt Fekete ur félre érteni kívánta, s így ezen 2-dik pont is rágalom. A 3-ra mutassa bé hogy én csúszó-másszó vagyok a magyar testvérek irányában. Én akkor se csúsztam mikor a fegyverek villogtak Mező-örben, mind a magyar, mind a román a legnagyobb esendben élt — és én is. A 4- és 5-re, hálát ad az Istennek, hogy többet nem beszéltem, — és mondja, hogy a jövődölése betölt. A mit Fekete ur olvasott, az szinte 40 szemely által alá volt írva; az olvasás reá bizott, s minekutána purizáltatott és a fenyegetés belőle az én intésemre kihagyatott volna, én voltam az első aláíró, s mellettem Fekete János ur. Beszélésemre nézt — én keveset de jogosat szoltam, a mit mindenki megérthetett. A mi a jövődölést illeti, betölt — de nem a Fekete János ur jövődölése, hanem az enyim tölt bé, mert tiltakoztam, hogy az impurumból huzza ki azt: hogy „nem engedelmeskednek a románok“, de nem akarta, csak minekutána szégyent vallott. De a 6) pont alatt hogyan és micsoda homlokkal meri vádolni az egész intelligentiát? A márkálison több fő- és vice-esperesek voltak, a kik közül sokan beszéltek.

Tisztelt szerkesztőség! 47 esztendeje a mióta hivatalban vagyok, mert 3 évig professor voltam, és 44 évtől fogva notárius és főesperes, de valakit négy hazában u. m. Moldovában, Valachiában, Erdélyben és Magyarhonban ily oknékül rágalmazni nem hallottam. Mely rágalmak ellenében tiszta jellememet kedves hazám előtt megvédni kötelességemnek ismertem. Kolozs, maj. 21. 1861.

Papp Tivadar,
kolozsi g. e. pap és főesperes.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(158)
2036.

Pályázat.

A görény-szentimrei cs. kir. postakiadói állomás megürülén, ezen állomás betöltésére ezennel csöd nyitattik.

A pályázni kívánók tehát kérvényeiket, a postaszolgálathoz szükségelt előképzettség, jelenlegi foglalkozásuk, jó magaviseletük és az országos nyelvek tudása iránti bizonyítékkal felszerelve, folyó évi június hó 15-keig az alóli cs. kir. postaigazgatósághoz intézve, beküldeni el ne mulasszák. A postakezelő évi fizetése 105 frt, a hivatalos kellekek beszerzésére évenként 21 frt, és 240 frt évi átalány, a meiyért a postakezelő köteles, Görény-Szentimre és Szász Régen közt egy hetenként négyszeri lovas posta menetet tartani és 200 forint biztosítékot vagy készpénzben vagy 5% államkötelezvényekben letenni.

Az erdélyi cs. k. postaigazgatóságtól.
N.-Szében, május 24-én, 1861.

NEM HIVATALOS.

(142)

Csapó Sándornál

nagy raktára mindennemű

férfi filcz és szalma kalapoknak,

ugyanott nagy választékban találatnak:

minden nagyságu és finomságu **utazó bőröndök és táskák**, női **bőr-ridiculék**, **bérendezett dolgozó szekrények**, **szivar- és pénztárcák**, **puska-tokok**, **vadász-tarisznyák**, **serét- és löpor-szaruk**, **vadász- és kocsis-ostorok**, **lovagló-veszszők**, **karikások**, **magyar és angol nyergek**.

(3—3)

(159)

Cserébe, pénztoldás mellett, kerestetik egy ház, mely közép-, magyar- vagy b.-királyutczában legyen, napsoron, jó karban. Bővebben értekezhetni b.-királyutcza 22 szám alatt.

STEIN JÁNOS

könyvtárusnál Kolozsvárt kapható:

Az országbirói értekezlet

a törvénykezés tárgyában.

Közli **Ráth György**, országb. elnöki titkár és az értekezlet jegyzője.
I. kötet 2 frt.

Honvédek könyve

történelmi adat után az 1848- és 1849-ki magyar hadjáratról.
Kiadja és szerkeszti **Vahot Imre**. I. kötet 1 frt 20 kr.

Kipfelhauser költeményei

a szerző arcképével, ára 65 kr.

Erdélyhoni jogtudomány,

Irta **DÓZSA ELEK**, jogtudor.

Első könyv: **Erdélyhoni közjogtan**. Második könyv: **Magyar magánjogtan**. Harmadik könyv: **Magyar pertan**.
A három kötet ára 6 frt o. é.

Vidéki megrendelések azonnal a legpontosabban teljesíttetnek.

(151)

(2—3)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi F

Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(141)

önyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(140)

Hirdetmény.

CSIKI JÓZSEF külső monostorutca 59. szám alatt rendszeres raktárt tart mindennemű épületfa és deszka nemekből, különösen pedig találtatik nála asztalosok számára tökéletesen kiszáradt fenyőfa deszkák, fél czoll vastagságtól elkezdve minden fajta; szeszgyári felszereléshez szükséges különböző vastagságú fenyő- és büfka fosztnik, mindenféle gerendák, léczek stb. a legjutányosabb szabott áron.

(153)

Eladó ház.

A két-víz közti ugynevezett **Eperjesi-kert**, jelenleg olajgyárak Kiss Mór és Sándor tulajdona, mely következőkből áll: 9 szoba, 3 konyha, 2 kamara, 6 lóra istálló, nagy pincze, 20 ezer vékára gabonás, 2 kút, nagy kikövezett udvar és mintegy 3500 □ ölnyi kertből, minden a legjobb állapotban, szabad kézből nagyon kedvező feltételek alatt eladó.

Értekezhetni a hely színén a tulajdonosokkal.

Cs. kir.
szabadalmazott
és
első amerikai
szabadalmat nyert

(157) | 1/6 (1-12)

átalán
kedvelt

ANATHERIN-SZÁJVIZE

bécsi fogorvos **POPP J. G. urnak.** Ára 1 ft. 40 kr. o. é.

Ezen tíz év óta használatban lévő szájjvíz a fog- és szájrészekre nézve mint egyike a legjobb óvszereknek bizonyult be, magas és főúraságok által toilette-eszközüül használtatik, névszerint pedig a legkitűnőbb orvosi egyéniségek által számos bizonyítványokkal helyeseltetvén, minden további dicséretés fölösleges. Található Bécs minden gyógyszerüzében ugyanazon áron.

FOG-ÓLOM,

melylyel az ember sajátkezüleg dughatja be odvas fogát. Ára 2 ft. 40 kr.

Cs. kir. legm. kiválts.

ANATHERIN-FOGPÁSZTA. Ára 1 ft 22 kr.

NÖVÉNY-FOGPOR

Ára 36 kr. a. é.

Bizományosok:

Kolozsvárt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszer. Tordán: Wolff G. gyógyszer. Szebenben: Zóhrer és Müller, Steiner gyógyszerész. Brassóban: Fabick János fia és G. János fia. Károly-Fehérvárt: Sander gyógyszer., Rusz, Wagner könyvtáros. Segesvárt: Misselbacher J. M. Beszterczén: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Déván: Buchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzzela. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Buchler D. és Fogarasi. Balásfalván: Kovrig T. Szászvároson: Specht, Leonhardt J., és Wotsch gyógyszer. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszer., Saltzman, és Czanak J. urak.

(146)

SZENKOVITS MÁRTON

porcellánraktárában

igen finom kávé, theás, asztali és mosdó-terítékek,

ugy szintén

mindenfélé, fényüzési s legjobb fajú edények

nagy választékban s jutányos áron kaphatók.

(123)

Kolozsvárt **KOZÁK EDE** fűszerkereskedésében mindig friss minőségben kapható:

magyar és francia **LUCERNA** mag, **LÓHER-** (Steier Klee), **REIGRAS-**, **MUHAR-**, **BÜKKÖNY-**, **BURGUNDI** takarmány **RÉPA-**, **tarló RÉPA-**, **ÁKACZFA-**, **EPERFA-** és mindennemű **veteménymagvak.**

Az általános kedvelt s orvosilag sikerrel elismert

STEIER FÜNED V

mell betegeknek.

Használati utasítással együtt, egy üveg ára 57 kr., két üveg bepakolása kr.

Krombholz orvostudor

GYOMOR-LIKÖRE.

Ez oly szerencsésen összeegyeztetett vegyület gyógyszerjű növényekből készült és különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlható pedig üdvös kísérőnek vadászaton, hegységi kirándulásokon és uton, és mint gyomormegelőítő igen jólékonnyan folyó be az egészségre.

Egy üveg ára 52 kr., két üveg bepakolása 20 kr.

ENGELHOFER G. J.

gyógyerejű havasi növényekből készült izom- és ideg-essentiája.

Külső használatra csúszos arc- és izfájdalmak, fejfájás, szédülés, fülzúgás, keresztesont-fájdalmak, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy menetek után, általános testgyengeség, oldal-nyílalás, aranyer hánes talmak ellen, és különösen alkatrészek gyengülése ellen.

Az izom- és ideg-essentiá, egy üveggel 1 ujfrért,

használati utasítással együtt, valódián egyedül kapható:

Kolozsvárt Kozák Ede fűszerkereskedésében.

(150)

Hirdetmény.

A marosvásárhelyi hely. hitű egyháznak leváltára f. hó 19-re virádlag feltörvén, abbó 7 darab — az Urasztalánál használtatott — aranyozott ezüst kehely és 3 darab hason lólag aranyozott ezüst tányér — mindenikre a „m. vásárhelyi reform. ecclesia” — neve bémetszve — előrozottatott. Ez okon tisztelettel felkérlek mindenki, ki ezen előzött cikkekre nézve valami tanúnéknak jutna nyomába, sziveskedjék arról a legközelebbi közigazgatási vagy rendőri hatóságot értesíteni.

(59)

1/6 1861.

(6-10)

Cs. kir. ausztr. legfelsőbb szabadalommal és porosz kir. legf. jóváhagyással.

Dr HARTUNG

szabadalmazott

HAJNÖVESZTŐ SZEREI

megkülönböztetik magukat **bebizonyult** kitűnő tulajdonságaik s olcsó árak által, s tulajdadják az oly sokféleképpen földiesért Macassar-, Lapugyókérólaj s a legtbb egyéb hajolajokat és kenőcsöket, miután ezek vegyülete elvitázhatal, természetserű alapon készítették, s a tudományos hajnövesztőszerek körében ezeknél **biztosabb eredményű összetételek** nem léteznek; e szerek sok évi nyomozás, sokoldalú tapasztalás a kísérletek szerencsés eredményét képezik, s értékük- és czélszerűségükről magas tiszteletű tudományos férfiak legelismertebb jóváhagyó irataik előmutatják, ugy, hogy mind a két, hatásaikban egymást kölcsönösen kiegészítő **Dr. Hartung-féle hajnövesztő szer** legjobb lélekismerettel ajánlathatnak, és pedig:

Dr. Hartung NÖVÉNY HAJKENŐCSE

(ára egy bepecsételt és az üvegbe belyegzett tégelynek 85 ujkr.)

a hajnövés ismétli fölélesztésére és élénkítésére, és

Dr. Hartung CHINAHEJ-OLAJA

(ára egy bepecsételt s üvegbélyeggel ellátott üvegnek 85 ujkr.)

a hajnak föntartására és szépítésére.

Dr. HARTUNG hajnövesztő szereinek belsziárdsága minden körülményes feldicsért fölöslegessé tesz (csak egynehány kísérlet elegendő ez általános hasznos szerek czélszerűségéről s kitűnőségéről meggyőződésre.) Tárgymutatók s használati utalványok ingyen kiszolgáltatnak, és a szerek egyedül valódián kaphatók: **Kolozsvárt: Wolff J. és Khudy J. gyógyszer. Abrudbányán: Ferenczi Mihály; Beszterczén: Kelp Ferencz és Dietrich & Fleischer; Brassóban: Stenner F.; Déván: Buchler A. Enyeden: Bisztritsányi A.; Erzsébetvároson: Schmidt A.; Hátzegen: Mátfi Béla gyógyszer; Károly-Fehérvárt: Rusz János; Kőhalomban: Melas Ed. F. gyógyszer; Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Vándory & Brandsch; Segesvárt: Misselbacher J. B.; Szamos-Ujvárt: Placintár és fia gyógyszer.; Szász-Régenben: Wachner Traugott; Szászsebesben: Weissörtel Ad. G.; Szebenben: Zóhrer J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton; Sepst-Szentgyörgyön: Vitályos Béla; Sz.-Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer.; Szeredán: Gozsy A.; Tasnádon: Szongott Jakab; Tordán: Velits G. és Wolff Gábor uraknál.**

(32)

1/6 1861.

(7-7)

Valódi

MOLL SEIDLICZ PORA.

mely a párisi műkiállításon aranyérmet nyert.

Középponti raktára a „Gólyához” címzett gyógyszerház Bécsben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelemztetésül. Hogy az én gyártmányaimat a másokéval össze ne cserélhessék, s hogy formámnak jogtalan bitórlását megakadályozhassam, gyári jegycm „Moll Seidlicz-pora” ezután nem csak az iskatula fedelén, hanem minden fehér papíron, a melyben a poradag foglaltatik, vizíratilag látható lesz.

Ára egy bepecsételt eredeti iskatulának 1 ft 25 kr. o. é. Használati utasítással minden nyelven. E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddig elő ismert házi gyógyszerek közt bizonynyára a legelső helyre méltatandók. A császári nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezernyi hálaírat részletes biznyitványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szivdobogás, ideges főfájás, vértorlódás, köszvényeszerű tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használtattak, s a legártalmasabb gyogyeredményt vívtak ki Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógymódot hasztalan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan viszszerhették. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kézművesek, művészek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghevesebb gyogyorások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlicz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Egyedüli raktár Kolozsvárt: Ritter Tr. gyógyszer. Beszterczén: Szongott György. Sz.-Agothán: Knall K. gyógyszerész. Déván: Buchler A. Brassóban: Jekelius F. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész. M.-Vásárhelyt: Bucher M. Burdaes A. N.-Bányán: Haracek. Nagy-Károlyban: Schöberl. N.-Váradon: Janky Antal. Segesvárt: Misselbacher. Szilágy-Somlyón: Orawetz A. Vajda-Hunyadon: Marschal. Zilahon: Harmath S. F.

A fentebbieknél megrendelhető továbbá a:

Dorsch-halmájolaj.

Lobry és Portontól, Utrecht, Németalföld.

Eredeti flaskókban, használati utasítással

2 ft 10 kr és 1 ft 5 kr o. é.

A Dorsch-halmájolaj Európa minden orvosi tekintélye által mell és tüdőbetegség, görvény (Scrophula), angolkorság (Rachitis), rheumatismus és köszvény, rögzött borkiütés, szemgyulladás, idegbetegség stb. ellen mint kitűnő gyógyszer elismert eredménnyel rendelkezett.

PYRETHRIN-SZÁJVIZ

a fogak és foghús tisztán és épen tartására. Egy eredeti üveg ára 1 ft 5 kr o. é.

A Pyrethrin-szájjvíz tisztán növényi anyagokból áll, s számos kísérlet és tapasztalat által igazolt minden tulajdonokat egyesít magában, minél fogva az ép fogak és foghús minden külső és belső káros befolyás ellen véde, épen tartatnak, sőt az e részen honos betegségeket legyőzi és a kórányagot tökéletesen eltávolítja.